

OBSAH

Abstrakt	10
The Summary	11
<i>Několik slov vydavatele</i>	12
Úvod	13
1. kapitola	
O demokracii	
1. Úvod	17
2. Politická demokracie	17
3. Demokracie a ekonomika	20
3.1. Realita v USA	21
4. Obecné problémy s demokracií a ekonomikou	24
5. Ekonomická demokracie	26
5.1. Občanská společnost	27
5.2. Formy a nástroje ekonomické demokracie a doprovodné jevy	31
5.2.1. Družstva	31
5.2.2. Podniky s participací zaměstnanců	32
5.2.3. Občiny	32
5.2.4. Rozměr veřejného sektoru	33
5.2.4.1. Společnosti pro komunitní rozvoj	33
5.2.4.2. Komunitní finanční instituce	34
5.2.4.3. Komunitní pozemkové trusty	34
6. Demokratické principy a formy kooperace ve světových náboženstvích ..	35
6.1. Křesťanství	35
6.2. Judaismus	38
6.3. Islám	38
6.4. Hinduismus	39
6.5. Buddhismus	39
6.6. Závěry	40
7. Globalizace	41

2. kapitola

Alternativní filosofie vývoje demokratické společnosti

2.1.	Úvod	43
2.2.	Představitelé alternativních směrů	44
2.2.1.	Abell, Hilary	46
2.2.2.	Albert, Michael	47
2.2.3.	Alperovitz, Gar	48
2.2.4.	Bělohradský, Václav	50
2.2.5.	Boik, John C.	51
2.2.6.	Budd, Christopher Houghton – výklad díla Rudolfa Steinera	53
2.2.6.1.	Obecná východiska Steinerovy filosofie	53
2.2.6.2.	Principy fungování ekonomiky	54
2.2.6.3.	Základní pojmy podle Steinera	55
2.2.7.	Corbin, Jeremy	57
2.2.8.	Fortuner, Renaud	60
2.2.9.	Hirst, Paul Quentin	63
2.2.10.	Johanisová, Naďa	64
2.2.11.	Kelly, Marjorie	66
2.2.12.	Korten, David C.	67
2.2.13.	Krtashivananda, Acharya a Maheshvarananda, Dada	69
2.2.13.1.	Základní pojmy	70
2.2.13.2.	Navrhovaná východiska změn	70
2.2.13.3.	Podstata ekonomické teorie PROUT	73
2.2.14.	Malleson, Tom	77
2.2.15.	Raskiewicz, Scott J.	80
2.2.16.	Rosen, R. A. a Schweickart, David	82
2.2.17.	Schweickart, David	86
2.2.18.	Srnicek, Nick a Williams, Alex	87
2.2.19.	Švihlíková, Ilona	94
2.2.20.	Vanek, Jaroslav	97
2.2.21.	Van Parijs, Philippe	101
2.2.22.	Wolff, Richard D.	103
2.2.23.	Zelený, Milan	106

3. kapitola

Ekonomická demokracie dnes ve světě

3.1.	Družstevní soustavy	109
3.1.1.	Jak v Mondragonu dnes	109
3.1.2.	Farmářská družstva v Dánsku a v Itálii	110
3.1.2.1.	Dánské zemědělské družstevnictví a jeho právní rámec	110
3.1.2.2.	Farmářská družstva v Itálii (na příkladu autonomní oblasti Trentino)	111
3.1.3.	Peněžní družstva	112
3.1.3.1.	Družstevní svaz Raiffeisen v Rakousku	112
3.1.3.2.	Svépomocné pokladny v Polsku	113
3.1.4.	Výdělková (výrobní, zaměstnanecká) družstva (workers' cooperative) na příkladu Švédska	114
3.1.5.	Družstva se sociálním zaměřením	115
3.1.6.	Družstva specificky zaměřená ekologicky	116
3.1.6.1.	Družstvo Verbrauchergemeinschaft v Drážďanech	116
3.1.7.	Zemědělská družstva v Jižní Africe	117
3.2.	Jiné aktuální formy ekonomické demokracie na úrovni podniků	118
3.2.1.	Akciové spoluvlastnictví	118
3.2.1.1.	USA	118
3.2.1.2.	Poslední vývoj v Evropě	119
3.2.1.3.	Podpora zaměstnanecké participace v Německu	122
3.3.	Komunitní formy ekonomické demokracie	124
3.3.1.	Izraelské kibucy	124
3.3.2.	Komunitní formy ekonomické demokracie v USA	125
3.4.	Příklady státních pokusů o ekonomickou demokracii	126
3.4.1.	Jižní Amerika	126
3.4.1.1.	Úvod	126
3.4.1.2.	Sociální ekonomika ve Venezuele – mezi snahou a možnostmi	126
3.4.1.3.	Ekvádor a Bolívie	129
3.4.1.4.	Argentina	130
3.4.1.5.	Kuba	131
3.4.2.	Ostatní svět	132
3.4.2.1.	Jugoslávie po roce 1989	132
3.4.2.2.	Vietnam	132
3.4.2.3.	Řecko – zoufalý pokus	133
3.5.	Jiné významné atributy ekonomické demokracie v současnosti	135
3.5.1.	Ekonomie všeobecného blaha za pomoci sociální (lokální) měny	135
3.5.2.	Participativní plánování	137
3.5.2.1.	Demokratické plánování obecně	137
3.5.2.2.	Fenomén participativního plánování	139
3.5.3.	Univerzální základní příjem	140

4. kapitola

Aplikace některých prvků ekonomické demokracie v ČR

4.1.	Družstevní hnutí na území ČR	144
4.1.1.	Historický přehled	144
4.1.1.1.	Specifický případ: JZD – Agrokombinát Slušovice	147
4.1.2.	Současná družstva mezi trhem a státem	149
4.1.2.1.	Příklady funkčních družstev dnes	150
4.2.	Sociální podnik a ekonomická demokracie	155
4.3.	Demokratické vzájemně podpůrné fondy a spolky	158
4.4.	Stav zaměstnanecké participace v ČR	160
4.5.	KSLP – Česká společnost pro zaměstnaneckou participaci, z. s.: 25 let činnosti zaměřené na prosazení ekonomické demokracie v ČR	161
4.5.1.	Celostátní úroveň	161
4.5.1.1.	Alternativní návrh řešení problému odstátnění a privatizace v ČSFR (1991)	161
4.5.1.2.	Klíč k řešení nezaměstnanosti	162
4.5.2.	Regionální úroveň	163
4.5.2.1.	Projekt Šluknovsko	163
4.5.3.	Podniková úroveň	164
4.5.3.1.	Praktické zkušenosti z počátků kupónové privatizace – čtyři roky samosprávného podnikání	164
4.5.3.2.	Některé prvky ekonomické demokracie využitelné při krizovém řízení podniku	165
4.5.4.	Pokusy o tvorbu samosprávného podniku z iniciativy investičního (privatizačního) fondu	168
4.5.4.1.	Stavební podnik	168
4.5.4.2.	Podnik služeb	171
4.6.	Participativní plánování	172

5. kapitola

Sociologické limity ekonomické demokracie

5.1.	Úvod	175
5.2.	Demokracie v praxi	175
5.2.1.	Demokratické rozhodování na příkladu spotřebního družstva	177
5.2.2.	Obecné zdroje problémů	178
5.2.3.	Demokratické instituce jako právnické osoby	178
5.2.4.	Kombinovaný model	179
5.2.5.	Sociální odpovědnost firem (CSR)	179
5.3.	Biologická podstata – člověk jako biologický druh a jeho chování	180
5.3.1.	Úvod	180
5.3.2.	Paretovo pravidlo	180
5.3.3.	Chování ve skupině	181
	Závěr	183
	<i>Použitá literatura</i>	185
	A. Monografie	185
	B. Internetové zdroje	189
	<i>Jmenný rejstřík</i>	194
	<i>Slovníček zkratk</i>	198